Vlaams Parlement

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 1055
van **PETER VAN ROMPUY**
datum: 31 mei 2021

---

aan **ZUHAL DEMIR**
VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Waterzuiveringsinstallaties - Rioleringsgraad vs zuiveringsgraad

In het verleden stelde ik al enkele vragen over de toestand van de zuiverings- en rioleringsgraad in Vlaanderen. Een onderwerp dat ook aan actualiteitswaarde won door de PANO-reportage in november 2020.

In functie van de Europese kaderrichtlijn Water dienen meer Vlaamse gebouwen aangesloten te worden op de riolering. De gemiddelde Vlaamse rioleringsgraad bedraagt 82,32%. De minister nam al diverse initiatieven met het oog op een hogere Vlaamse rioleringsgraad. Zo is in 2021 122 miljoen euro subsidie gereserveerd en plant de minister initiatieven om de doorlooptijd van rioleringsdossiers te verkorten.

Daarnaast maakt ook de zuiveringsgraad deel uit van de Europese doelstellingen op het vlak van water. Opmerkelijk is dat dit met 78,9% een stuk onder de rioleringsgraad ligt. Het is dus niet zo dat aangesloten rioleringen automatisch resulteren in gezuiverd afvalwater. In concreto gaat het toch om 152.070 Vlaamse inwoners die zijn aangesloten op de riolering, zonder dat hun afvalwater gezuiverd wordt. Uit de lokale cijfers zien we ook grote lokale verschillen. In sommige steden en gemeenten loopt het verschil tussen rioleringsgraad en zuiveringsgraad zelfs op tot boven de 40%.

De waterzuiveringsinstallaties spelen uiteraard een belangrijke rol in het verhogen van die Vlaamse zuiveringsgraad. Dat is opmerkelijk als ik merk dat er een duidelijke onderbenutting is van de Vlaamse waterzuiveringsinstallaties. 123 installaties draaien immers op maximum 75% van hun capaciteit. Uiteraard is dat deels als buffer voor toekomstige aansluitingen.

De media heeft deze info uit mijn schriftelijke vragen overgenomen. In een reactie mocht ik kennisnemen van het gegeven dat de minister nadenkt over ‘een stok achter de deur’ om waterzuiveringsbeheerders tot actie aan te zetten.

1. Welke inspanningen en initiatieven zal de minister nemen om het verschil tussen de rioleringsgraad en de zuiveringsgraad te verkleinen?
2. Welke inspanningen kan en wil de minister leveren om waterzuiveringsbeheerders tot actie aan te zetten?

ZUHAL DEMIR
VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

ANTWOORD
op vraag nr. 1055 van 31 mei 2021
van **PETER VAN ROMPUY**

Er zijn inderdaad nog Vlaamse woningen waarvan het afvalwater is aangesloten op de riolering, maar waarvan het afvalwater nog niet gezuiverd wordt op een zuiveringsinstallatie. De belangrijkste investeringsprojecten om dit verschil te verkleinen zijn reeds opgedragen hetzij via de investeringsprogramma's aan Aquafin, hetzij via de subsidiëringsprogramma's aan de gemeentelijke actoren (rioolbeheerders, dan wel steden en gemeenten zelf).

Het komt er nu op aan dat betrokken actoren deze projecten ook daadwerkelijk op terrein realiseren. Op het bovengemeentelijke niveaumoet in eerste instantie Aquafin de ontbrekende zuiveringsinstallaties bouwen, voornamelijk in landelijke gebieden. Vooral de problematiek van de inplanting van deze zuiveringsinstallaties en het overwinnen van lokaal verzet (ook bij lokale overheden) tegen mogelijke hinder (geur, geluid en transport) zorgt er voor dat de realisatie van nieuwe installaties traag verloopt.

Daarnaast moeten – zowel op bovengemeentelijk als op gemeentelijk niveau – ook nog diverse 'missing links' in het leidingennetwerk gerealiseerd worden. Deze ontbrekende schakels verbinden rioleringen via collectoren met zuiveringsinstallaties. Aangezien heel wat van deze ontbrekende schakels zich situeren langs gewestwegen, is ook het Agentschap Wegen & Verkeer hierbij een belangrijke gesprekspartner. Verschillende prioriteiten n en afwijkende procedures zorgen hierbij (zowel voor Aquafin, als voor de lokale actoren) al te vaak voor problemen. De realisatie én onderlinge afstemming van de investeringen binnen de betrokken beleidsdomeinen in functie van de diverse doelstellingen vormt alvast een belangrijke uitdaging waarvoor een oplossing moet gevonden worden, en waaronder ik mee m'n schouders wil zetten. Zo heb ik aan Aquafin opdracht gegeven om de installaties waar deze problemen zich stellen en geen onderling akkoord gevonden kan worden, op te lijsten, zodat ik hierover in overleg kan gaan met collega minister Peeters. Dit neemt echter niet weg dat betrokken actoren zelf nog meer hun verantwoordelijkheid op moeten nemen én onderling samen naar oplossingen moeten zoeken. Vanuit het Gewest zijn er alvast de nodige instrumenten beschikbaar om de lokale actoren bij deze opdracht financieel te ondersteunen.

Een hogere zuiveringsgraad is cruciaal om een goede waterkwaliteit te bereiken. Dan kan via de klassieke manieren, via de aanleg van rioleringen en de gekende waterzuiveringsinstallaties, maar het is duidelijk dat meer nodig is willen we het gat toerijden. We moeten dus out of the box denken. Decentrale waterzuiveringen, het zuiveren van afvalwater als voorwaarde voor omgevingsvergunningen, sterker responsabiliseren van de verschillende spelers,… Daarbij moeten we ook het financieringsmodel onder de loep durven nemen. Dit zijn voorbeelden van een aantal mogelijke denkpistes die ik momenteel onderzoek.